

## URB@Exp – Towards new forms of urban governance and city development: learning from urban experiments with living labs & city

**Kernwoorden** Stedelijke innovatie, living labs, participatie, governance  
**Projectleider (NL)** [Christian Scholl](#), Universiteit Maastricht  
**Consortium** Universiteit Maastricht (Nederland), Gemeente Maastricht (Nederland), Lund University (Zweden), Pantopicon (België), Gemeente Antwerpen (België), Malmö University (Zweden), Gemeente Malmö (Zweden), Graz University (Oostenrijk), Gemeente Graz (Oostenrijk), Gemeente Leoben (Oostenrijk)  
**Looptijd** 2014-2017  
**Website** <https://www.maastrichtuniversity.nl/research/institutes/icis/research-output/urban-lab-kit>

### Samenvatting van de uitkomsten

Het URB@Exp-project draaide om stadslabs en nieuwe vormen van stedelijk bestuur en stadsontwikkeling. Stadslabs lijken een bijzonder veelbelovende, innovatieve vorm van governance te zijn om complexe stedelijke uitdagingen aan te pakken en publieke waarde te creëren. Beleidsmakers en andere stedelijke actoren worstelen echter met de implementatie van stadslabs en zoeken advies voor hun verdere ontwikkeling. Evidence-based richtlijnen en ontwerpprincipes ontbreken nog steeds met betrekking tot het soort van problematiek waarvoor stadslabs het meest geschikt zijn, hoe ze het best kunnen worden georganiseerd in termen van structuur, proces en participatie, en hoe ze het best kunnen worden gecombineerd en geïntegreerd met formele structuren binnen de lokale overheid. Het overkoepelende doel van het URB@EXP-project was om dergelijke richtsnoeren te ontwikkelen om de succesvolle toepassing van deze nieuwe vorm van stedelijk bestuur te verbeteren en bij te dragen aan een betere aanpak van de stedelijke complexiteit, door duurzamere, inclusieve, aantrekkelijke en economisch levensvatbare steden te creëren.

Het URB@Exp-consortium heeft strategisch enkele partijen samengevoegd om transdisciplinair te kunnen werken, waaronder vier universiteiten, vijf steden en een MKB-bedrijf. Deze partners hebben een schat aan wetenschappelijke, professionele en ervaringskennis bijgedragen. Het consortium stond onder leiding van hoogleraar René Kemp van ICIS (wetenschappelijk instituut voor duurzame ontwikkeling van de Universiteit Maastricht) en bestond uit acht andere partners: de universiteiten van Graz, Malmö en Lund, de steden Antwerpen, Graz, Leoben, Maastricht en Malmö, en het trend- en ontwerp bureau Pantopicon. Universiteits- en stadspartners waren gezamenlijk betrokken bij het ontwerp en de uitvoering van de experimenten met stadslabs in de vijf bestudeerde steden, in gezamenlijk reflexief leren tijdens de experimenten en in het evalueren en trekken van lessen uit de experimenten. Het is belangrijk op te merken dat dit gebeurde met alle stedelijke belanghebbenden die betrokken waren bij de stadslabs en niet alleen met de beleidsmakers van de partnersteden.

Verbinden van Duurzame Steden



Het URB@Exp-team paste een transdisciplinaire aanpak toe die dwars door verschillende disciplines en domeinen heen ging, vergelijkbaar met wat veel stedelijke laboratoria doen. Als zodanig was URB@Exp zelf ook een soort 'lab'. De innovatiecomponent van het project had voornamelijk betrekking op de implementatie van stedelijke laboratoria als nieuwe vormen van stedelijk bestuur.

De stedelijke partners uit Antwerpen, Graz, Leoben, Maastricht en Malmö speelden als eindgebruikers van de richtlijnen voor stadslabs een belangrijke rol bij het bepalen van de onderzoeksvragen die moesten worden aangepakt. Hun ervaringen waren essentiële input voor het onderzoek van eerdere stadlab-experimenten.

De richtlijnen die URB@Exp heeft ontwikkeld, zijn bedoeld voor teamleden en managers van stadslabs en, meer in het algemeen, voor ambtenaren en facilitatoren in steden die werken met experimentele stedelijke governanceprocessen om complexe uitdagingen aan te pakken. Ze zijn bedoeld om de dagelijkse praktijk van gezamenlijk experimenteren en leren omtrent het creëren van duurzamere en inclusievere steden te ondersteunen. De richtlijnen bieden geen definitief antwoord op manieren om een stadslab of de experimentele activiteiten ervan te organiseren en te runnen, maar bieden eerder met kaders en voorbeelden richtlijnen voor het handelen omtrent en nadenken over belangrijke kwesties. Ze kunnen worden gedownload op: [www.urbanexp.eu/guidelines](http://www.urbanexp.eu/guidelines).

De LAB-kit die URB@Exp heeft ontwikkeld (inclusief een gedrukte versie van het boek met richtlijnen) is bedoeld voor gemeenten of andere belanghebbenden in een stad die spelen met het idee om een stedelijk laboratorium op te zetten. Door middel van richtlijnen en materialen ondersteunt de kit de multi-stakeholderbesprekingen in een driefasenworkshop om de basis te leggen voor een stadslab voor duurzame ontwikkeling in steden (meer info: [www.urbanexp.eu](http://www.urbanexp.eu)).

#### **Video over de probleemstelling**

- <https://youtu.be/e6XIShpsfjQ>

#### **Verder lezen**

- <https://www.maastrichtuniversity.nl/research/institutes/icis/research-output/urban-lab-kit>

Verbinden van Duurzame Steden

